

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯ ವಿಲಾಪಃ

ಸ ರಾಜಪುತ್ರಃ ಪ್ರಿಯಯಾ ವಿಹೀನಃ
ಶೋಕೇನ ಮೋಹೇನ ಚ ಪೀಡ್ಯಮಾನಃ |
ವಿಷಾದಯನ್ ಭ್ರಾತರಮಾರ್ತರೂಪೋ
ಭೂಯೋ ವಿಷಾದಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ತೀವ್ರಂ || 3.63.1 ||

ಸ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶೋಕವಶಾಭಿಪನ್ನಂ
ಶೋಕೇ ನಿಮಗ್ನೋ ವಿಪುಲೇ ತು ರಾಮಃ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವ್ಯಸನಾನುರೂಪ -
ಮುಷ್ಣಂ ವಿನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ರುದನ್ ಸಶೋಕಂ || 3.63.2 ||

ನ ಮದ್ವಿಧೋ ದುಷ್ಕೃತಕರ್ಮಕಾರೀ
ಮನ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಸ್ತಿ ವಸುಂಧರಾಯಾಂ |
ಶೋಕಾನುಶೋಕೋ ಹಿ ಪರಂಪರಾಯಾ
ಮಾಮೇತಿ ಭಿಂದನ್ ಹೃದಯಂ ಮನಶ್ಚ || 3.63.3 ||

ಪೂರ್ವಂ ಮಯಾ ನೂನಮಭೀಪ್ಸಿತಾನಿ
ಪಾಪಾನಿ ಕರ್ಮಾಣ್ಯಸಕೃತ್ಕೃತಾನಿ |
ತತ್ರಾಯಮದ್ಯಾಪತಿತೋ ವಿಪಾಕೋ
ದುಃಖೇನ ದುಃಖಂ ಯದಹಂ ವಿಶಾಮಿ || 3.63.4 ||

ರಾಜ್ಯಪ್ರಣಾಶಃ ಸ್ವಜನೈರ್ವಿಯೋಗಃ
 ಪಿತುರ್ವಿನಾಶೋ ಜನನೀವಿಯೋಗಃ |
 ಸರ್ವಾಣಿ ಮೇ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶೋಕವೇಗ -
 ಮಾಪೂರಯಂತಿ ಪ್ರವಿಚಿಂತಿತಾನಿ || 3.63.5 ||

ಸರ್ವಂ ತು ದುಃಖಂ ಮಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣೇದಂ
 ಶಾಂತಂ ಶರೀರೇ ವನಮೇತ್ಯ ಶೂನ್ಯಂ |
 ಸೀತಾವಿಯೋಗಾತ್ ಪುನರಪ್ಯುದೀರ್ಣಂ
 ಕಾಷ್ಠೈರಿವಾಗ್ನಿಃ ಸಹಸೋಪದೀಪ್ತಃ || 3.63.6 ||

ಸಾ ನೂನಮಾರ್ಯಾ ಮಮ ರಾಕ್ಷಸೇನ
 ಹ್ಯಭ್ಯಾಹೃತಾ ಖಂ ಸಮುಪೇತ್ಯ ಭೀರುಃ |
 ಅಪಸ್ವರಂ ಸುಸ್ವರವಿಪ್ರಲಾಪಾ
 ಭಯೇನ ವಿಕ್ರಂದಿತವತ್ಯಭೀಕ್ಷಣಂ || 3.63.7 ||

ತೌ ಲೋಹಿತಸ್ಯ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಸ್ಯ
 ಸದೋಚಿತಾವೃತ್ತಮಚಂದನಸ್ಯ |
 ವೃತ್ತೌ ಸ್ತನೌ ಶೋಣಿತಪಂಕದಿಗ್ಧೌ
 ನೂನಂ ಪ್ರಿಯಾಯಾ ಮಮ ನಾಭಿಪಾತಃ || 3.63.8 ||

ತಚ್ಚಕ್ಷುಸ್ಸುವ್ಯಕ್ತಮೃದುಪ್ರಲಾಪಂ
 ತಸ್ಯಾ ಮುಖಂ ಕುಂಚಿತಕೇಶಭಾರಂ |
 ರಕ್ಷೋವಶಂ ನೂನಮುಪಾಗತಾಯಾ
 ನ ಭ್ರಾಜತೇ ರಾಹುಮುಖೇ ಯಥೇಂದುಃ || 3.63.9 ||

ತಾಂ ಹಾರಪಾಶಸ್ಯ ಸದೋಚಿತಾಂತಾಂ
 ಗ್ರೀವಾಂ ಪ್ರಿಯಾಯಾ ಮಮ ಸುವ್ರತಾಯಾಃ |
 ರಕ್ಷಾಂಸಿ ನೂನಂ ಪರಿಪೀತವಂತಿ
 ಶೂನ್ಯೇ ಹಿ ಭಿತ್ತ್ವಾ ರುಧಿರಾಶನಾನಿ || 3.63.10 ||

ಮಯಾ ವಿಹೀನಾ ವಿಜನೇ ವನೇ ಸಾ
 ರಕ್ಷೋಭಿರಾಹೃತ್ಯ ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಾ |
 ನೂನಂ ವಿನಾದಂ ಕುರರೀವ ದೀನಾ
 ಸಾ ಮುಕ್ತವತ್ಯಾಯತಕಾಂತನೇತ್ರಾ || 3.63.11 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಮುದಾರಶೀಲಾ
 ಶೀಲಾತಲೇ ಪೂರ್ವಮುಪೋಪವಿಷ್ಟಾ |
 ಕಾಂತಸ್ಮಿತಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಜಾತಹಾಸಾ
 ತ್ವಾಮಾಹ ಸೀತಾ ಬಹುವಾಕ್ಯಜಾತಂ || 3.63.12 ||

ಗೋದಾವರೀಯಂ ಸರಿತಾಂ ವರಿಷ್ಠಾ
 ಪ್ರಿಯಾ ಪ್ರಿಯಾಯಾ ಮಮ ನಿತ್ಯಕಾಲಂ |
 ಅಪ್ಯತ್ರ ಗಚ್ಛೇದಿತಿ ಚಿಂತಯಾಮಿ
 ನೈಕಾಕಿನೀ ಯಾತಿ ಹಿ ಸಾ ಕದಾಚಿತ್ || 3.63.13 ||

ಪದ್ಮಾನನಾ ಪದ್ಮಪಲಾಶನೇತ್ರಾ
 ಪದ್ಮಾನಿ ವಾನೇತುಮಭಿಪ್ರಯಾತಾ |
 ತದಪ್ಯಯುಕ್ತಂ ನಹಿ ಸಾ ಕದಾಚಿ -
 ನ್ಮಯಾ ವಿನಾ ಗಚ್ಛತಿ ಪಂಕಜಾನಿ || 3.63.14 ||

ಕಾಮಂ ತ್ವಿದಂ ಪುಷ್ಪಿತವೃಕ್ಷಷಂಡಂ
 ನಾನಾವಿದ್ಯೈಃ ಪಕ್ಷಿಗಣೈರುಪೇತಂ |
 ವನಂ ಪ್ರಯಾತಾ ನು ತದಪ್ಯಯುಕ್ತ -
 ಮೇಕಾಕಿನೀ ಸಾತಿಬಿಭೇತಿ ಭೀರುಃ || 3.63.15 ||

ಆದಿತ್ಯ ಭೋ ಲೋಕಕೃತಾಕೃತಜ್ಞ
 ಲೋಕಸ್ಯ ಸತ್ಯಾನ್ಮತಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿನ್ |
 ಮಮ ಪ್ರಿಯಾ ಸಾ ಕ್ಷ ಗತಾ ಹೃತಾ ವಾ
 ಶಂಸಸ್ವ ಮೇ ಶೋಕಹತಸ್ಯ ಸರ್ವಂ || 3.63.16 ||

ಲೋಕೇಷು ಸರ್ವೇಷು ನ ನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚಿದ್
 ಯತ್ ತೇ ನ ನಿತ್ಯಂ ವಿದಿತಂ ಭವೇತ್ ತತ್ |
 ಶಂಸಸ್ವ ವಾಯೋ ಕುಲಪಾಲಿನೀಂ ತಾಂ
 ಮೃತಾ ಹತಾ ವಾ ಪಥಿ ವರ್ತತೇ ವಾ || 3.63.17 ||

ಇತೀವ ತಂ ಶೋಕವಿಧೇಯದೇಹಂ
 ರಾಮಂ ವಿಸಂಜ್ಞಂ ವಿಲಪಂತಮೇವ |
 ಉವಾಚ ಸೌಮಿತ್ರಿರದೀನಸತ್ತೋವೇ
 ನ್ಯಾಯ್ಯೇ ಸ್ಥಿತಃ ಕಾಲಯುತಂ ಚ ವಾಕ್ಯಂ || 3.63.18 ||

ಶೋಕಂ ವಿಸೃಜ್ಯಾದ್ಯ ಧೃತಿಂ ಭಜಸ್ವ
 ಸೋತ್ಸಾಹತಾ ಚಾಸ್ತು ವಿಮಾರ್ಗಣೇಽಸ್ಯಾಃ |
 ಉತ್ಸಾಹವಂತೋ ಹಿ ನರಾ ನ ಲೋಕೇ
 ಸೀದಂತಿ ಕರ್ಮಸ್ವತಿದುಷ್ಕರೇಷು || 3.63.19 ||

ಇತೀವ ಸೌಮಿತ್ರಿಮುದಗ್ರಪೌರುಷಂ
 ಬ್ರುವಂತಮಾರ್ತೋ ರಘುವಂಶವರ್ಧನಃ |
 ನ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಧೃತಿಂ ವಿಮುಕ್ತವಾನ್
 ಪುನಶ್ಚ ದುಃಖಂ ಮಹದಭ್ಯುಪಾಗಮತ್ || 3.63.20 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ತ್ರಿಷಷ್ಟಿತಮಃ
 ಸರ್ಗಃ ||